

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: „Javaslat tanácsi határozatra a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról”

COM(2008) 869 végleges – 2008/0252 (CNS)

(2009/C 277/21)

Önálló előadó: **Thomas JANSON**

2009. február 3-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

„Javaslat tanácsi határozatra a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról”

COM(2008) 869 végleges – 2008/0252 (CNS).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2009. április 6-án elfogadta véleményét. Az előadó Thomas JANSON volt.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság május 13–14-én tartott, 453. plenáris ülésén (a május 13-i ülésen) 193 szavazattal 7 ellenében, 9 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EKSz. 128 cikkének (2) bekezdése értelmében a 2009-es foglalkoztatáspolitikai iránymutatások érvényességét az Európai Parlamenttel, a Régiók Bizottságával és az EGSZB-vel történő konzultációt követően tanácsi határozattal kell megerősíteni.

1.2. Az EGSZB egyetért azzal a javaslattal, hogy a 2008–2010-re vonatkozó foglalkoztatáspolitikai iránymutatások érvényességét 2009-re vonatkozóan a felsorolt megjegyzések figyelembevételével erősítsék meg.

1.3. A foglalkoztatáspolitikai, illetve a munkavállalói jogok és kötelezettségek szempontjából ambiciózusabb nemzeti reformprogramokra lenne szükség.

1.4. Sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a fiatalok munkaerő-piaci beilleszkedésére, és továbbra is kiemelten kezelendő a diszkrimináció elleni küzdelem.

1.5. A tudásalapú gazdaságra való áttéréshez olyan szilárdabb elkötelezettségre van szükség, amely a szakmai képzésen és az egész életen át tartó tanuláson alapul. Fontos a kutatásba, fejlesztésbe és innovációba történő célirányosabb beruházás.

1.6. Az EGSZB szerint a foglalkoztatáspolitikai iránymutatásokban nem jelennek meg elég markánsan a nemek közötti egyenlő bánásmód, illetve a család és a hivatás összeegyeztethetőségének kérdései.

1.7. A gazdasági válság növekvő munkanélküliséggel és csökkenő foglalkoztatással jár majd, közvetetten gátolva az EU-t abban, hogy elérje foglalkoztatáspolitikai célkitűzéseit.

1.8. A tagállamoknak azokat az iránymutatásokat kell előnyben részesíteniük, amelyek fontosak a foglalkoztatás és a növekedés szempontjából: (1) a foglalkoztatáspolitikai olyan jellegű kialakítása, hogy az a teljes foglalkoztatás elérését, a munkahelyek minőségi javulását, a munka termelékenységének fokozását, valamint a szociális és területi kohézió elmélyítését szolgálja; (2) integratív munkaerőpiacok létrehozása, a munka vonzóbbá és kifizetődőbbé tétele az álláskeresőket (ideértve a hátrányos helyzetűeket is) és a

kereső tevékenységet nem folytatók számára; (3) a humántőkébe irányuló befektetések növelése és optimalizálása ⁽¹⁾.

1.9. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az iránymutatások kidolgozásának és végrehajtásának valamennyi szakaszába be kellene vonni a szociális partnereket és a civil társadalmat.

2. Az európai bizottsági dokumentum lényegi tartalma

2.1. Az iránymutatások közösségi szinten tett nemzeti kötelezettségvállalásokat határoznak meg és átfogó célokat tűznek ki a tagállamok számára, amelyeket a nemzeti reformprogramok révén kell elérniük. Az integrált iránymutatások hatálya az első hároméves ciklus végén lejár, ezért azt meg kell újítani a következő ciklusra.

2.2. Az Európai Bizottság szerint az első hároméves ciklusban (2005–2008) a tagállamok igyekeztek felgyorsítva végrehajtani a strukturális reformokat. A lisszaboni stratégia szerinti reformok hozzájárultak az európai nemzetgazdaságok növekedési potenciáljának fokozásához. Ennek köszönhetően az európai gazdaság jobban át tudott vészelní olyan külső megrázkódtatásokat is, mint a megnövekedett energia- és nyersanyagárak, valamint az árfolyam-ingadozások.

2.3. Az Európai Bizottság szerint bevált a lisszaboni stratégia megújítása, amely az európai és a tagállami szint közötti partnerségre helyezi a hangsúlyt. Az Európai Bizottság szerint az iránymutatások eleget tesznek feladatuknak, így jelenleg nincs szükség átdolgozásukra.

3. Az EGSZB korábbi megállapításai

3.1. Az elmúlt évben az EGSZB egyik véleményében az iránymutatásokat és azok hiányosságait elemezte ⁽²⁾. Az elemzés most is helytálló.

⁽¹⁾ 17., 19. és 23. integrált iránymutatás, COM(2007) 803 végleges/3, V. rész.

⁽²⁾ Az EGSZB 2008. február 13-án kelt véleménye a következő tárgyban: „Javaslat tanácsi határozatra (az EK-Szerződés 128. cikkének alkalmazásaként) a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról”, HL C 162., 2008.6.25., előadó: Wolfgang Greif.

3.2. Az EGSZB szerint a nemzeti reformprogramok a foglalkoztatáspolitikai, illetve a munkavállalói jogok és kötelezettségek szempontjából nem elég ambíciózusak. Ez azzal függ össze, hogy a jelenlegi iránymutatások keretében a tagállamok saját céljait határozhatják meg, ami miatt tartani lehet attól, hogy a foglalkoztatáspolitikai intézkedéseket már nem lehet világos és számszerűsíthető célkitűzések alapján megítélni.

3.3. Sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a fiatalok munkaerő-piaci beilleszkedésére, és továbbra is kiemelten kezelendő a kor, fogyatékoság vagy etnikai hovatartozás alapján történő diszkrimináció elleni küzdelem.

3.4. Amennyiben az a cél, hogy az EU-ból tudásalapú gazdasági térség legyen, akkor a tudásalapú gazdaságra való áttéréshez olyan szilárdabb elkötelezettségre van szükség, amely a szakmai képzésen és az egész életen át tartó tanuláson alapul. Mindez az új technológiákhoz történő alkalmazkodáshoz és azzal együtt az ipari alap átstrukturálásához, illetve ahhoz szükséges, hogy az egyes emberek konvertálható tudásra tegyenek szert. Ennek során következetesebben figyelembe kell venni a kutatásba, fejlesztésbe és innovációba történő beruházásokat egyrészt a gazdaság élénkítése, másrészt új munkahelyek teremtése érdekében ⁽³⁾.

3.5. A foglalkoztatáspolitikai iránymutatásokban nem szentelnek kellő figyelmet a nemek közötti egyenlő bánásmód, illetve a munka és a hivatás összeegyeztethetősége kérdéseinek. Mindez a demográfiai változással és az idősödő munkavállalókkal kapcsolatos problémák megoldása szempontjából fontos.

3.6. Ezen túlmenően az EGSZB azt is hangsúlyozta, hogy a foglalkoztatáspolitikai intézkedések eredményes végrehajtásához megfelelő nemzeti és európai pénzeszközökre van szükség.

4. Általános megjegyzések

4.1. Rövid és középtávon a gazdasági válság növekvő munkanélküliséggel és csökkenő foglalkoztatással jár majd, közvetetten gátolva az EU-t abban, hogy elérje a lisszaboni folyamat keretében kitűzött célokat.

4.2. Igaz ugyan, hogy a válságot megelőzően bizonyos előrelépések voltak láthatóak, de a célok elérése és a különböző intézkedések végrehajtása terén a tagállamokon belül és azok között meglévő különbségek továbbra is komoly problémát jelentenek, melyet a válság csak még jobban elmélyít.

4.3. Amennyiben a tagállamok el akarják kerülni a harmincas évek komoly recesszióját, az EGSZB szerint először azokat az iránymutatásokat kell végrehajtaniuk, amelyek a foglalkoztatás és a növekedés szempontjából fontosak. A válság azokat az országokat fogja a legérzékenyebben érinteni, amelyekben a kormányok nem tettek lépéseket a gazdaságon belül a foglalkoztatás ösztönzése mellett, hanem továbbra is a kedvezőtlen gazdasági helyzetben alkalmazott politikát követték.

4.4. Ennek kapcsán a következő iránymutatásokról van szó: (1) a foglalkoztatáspolitikai olyan jellegű kialakítása, hogy az a teljes foglalkoztatás elérését, a munkahelyek minőségi javulását, a munka termelékenységének fokozását, valamint a szociális és területi kohézió elmélyítését szolgálja; (2) integratív munkaerőpiacok létrehozása, a munka vonzóbbá és kifizetőbbé tétele az álláskeresőket (ideértve a hátrányos helyzetűeket is) és a kereső tevékenységet nem folytatók számára; (3) a humántőkébe irányuló befektetések növelése és optimalizálása ⁽⁴⁾.

4.5. Ennek alapján nagyon fontos, hogy az Európai Bizottság és egyéb szereplők a foglalkoztatáspolitikai iránymutatások végrehajtásának finanszírozása érdekében mielőbb egyszerűsítsék a strukturális, szociális és globalizációs alapok felhasználására vonatkozó rendelkezéseket. Az EGSZB ismételten hangsúlyozza, hogy nagyon fontosak a megfelelő nemzeti és európai szintű finanszírozási eszközök ahhoz, hogy kiemelten lehessen kezelni a foglalkoztatási kezdeményezést.

4.6. Az EGSZB jónak tartaná, ha az Európai Bizottság komolyabb szerepet játszana az európai és tagállami célok kidolgozásában, valamint a nyomon követésben és az értékelésben. Így nagyobb súlya lenne az egyes tagállamok nemzeti reformprogramjai keretében kidolgozott éves jelentéseknek.

4.7. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az iránymutatások kidolgozásának és végrehajtásának valamennyi szakaszába be kellene vonni a szociális partnereket és a civil társadalmat.

Kelt Brüsszelben, 2009. május 13-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

⁽³⁾ Az EGSZB már korábban is foglalkozott ezzel a kérdéssel. Lásd például az alábbi EGSZB-veleményeket:

— „Beruházások a tudásba és az innovációba (lisszaboni stratégia)”, előadó: Gerd Wolf, elfogadva 2007. július 12-én (HL C 256., 2007.10.27.);

— „Együttműködés és tudásátadás a kutatási szervezetek, az ipar és a kkv-k között – az innováció fontos feltétele”, előadó: Gerd Wolf, elfogadva 2009. február 26-án (HL C 218., 2009.9.11., 8. o.).

⁽⁴⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.